

ΧΑΤΖΗ ΙΩΑΝΝΗ ΑΓΡΑΣ (Μητροχοική Συλλογή του Νομού Λαζαρίου Ιωαννίνων)
ΧΑΤΖΗ ΣΑΛΙΧ ΒΕΙΣ
ΚΑΡΑ ΟΣΜΑΝΙΑΓΑΣ
ΣΟΤΙΑΝ ΒΕΙΣ

ΣΗΛΑΥΡΙΑ ΈΛΛ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΣ

Το 1237 ή θερινό οὖτε, αποθανόντες οι ελλήνες πολιτούμενοι της πόλης, η θύρα της πόλης στην Χαλανδρία ήταν αραιά.

Εμεινεν τό ρηθέν 'Ιλαρίον εἰς τή συλιθρειαν εἰς τόν Χ'' σαλιχ βει, δοτις πολάς φωράς εἶπεν τούς ἐνχωρίους νά τά λάβωσι διά 1000 γροσίουν ἀλά αὐτοί ἀπετοικήσαν, δοτε μέντη τό 1240 ἐμεταχειρήσθη ὁ Χ'' 'Ισμαήλ ἀγᾶς τό τζιαλίκιον καί εἰς τό 1241 τό ἐπώλησεν εἰς τόν συλιθρινόν καφά 'Οσμάν δῆγά, μετά ὅκτω δέ ἔτη ἔκαμεν ἀγωγήν ὁ Χ'' 'Ισμαήλ λέγεν δήτι τά μέν 1866 κοιλά 29 χωράφια ἐπούλισα εἰς ἐσέ, ἀλά τούς τρεῖς παχτζέδες καί τρυγίριο εἰς αὐτούς 3500 κοιλά χωράφια τά ἐκράτισα διά τόν ἑαυτόν καὶ ἀλά ἐσύ ἀνόμιας τά κατακρατεῖς, ὅθεν κρυσολογεισθέντες πετό τοῦ καρά 'Οσμάν ἀγάρ τοῦ δεβασιμωτέτου σεχούλ 'Ισλάμ 'Απεφασίσθη δήτι ή τρεῖς πετό δέες εἶνε τοῦ Χ'' 'Ισμαήλ ἀγά ἀλά πά 2500 κοιλά τῆς, εἶναι Βακουνινή καὶ δύτοι τῷ σουλτάνῳ Βαγιαζήτ, ἐπειδή καὶ δέν θέτο ὁ Χ'' 'Ισμαήλ ἀγᾶς, μέσαντον βακουνικόν μοντασαρίον εἰς αὐτήν τήν τῆν καὶ διάτοῦτο ὁ Χ'' 'Ισμαήλ ἀγᾶς δέν εἶναι ιδιοκτήτης, καὶ ὁ καρά 'Οσμάν ἀδίκως τό ἐμεταγειρέσετο 8 ἔτη καὶ πρέπει νά πουληθῇ ἀπό τό Βακούφι ἔγεινε 'Ιλαρίον, καὶ συνετείρετο τοῦ 'Ιλαρίον ἡγώρασεν τούς μέν παχτζέδες ὁ καρά 'Οσμάν ἀπό τόν Χ'' 'Ισμαήλ καὶ τήν 3500 τῆν ἀπό τό Βακούφι. Τό 1248, ἔτει ὁθωμανικῷ. Αποβιβασαντος δέ τοῦ καρά 'Οσμάν καὶ ἐμεινεν τό τζιαλίκι εἰς τό είδον του Σοφίαν βέιν, κατά δυστιχείαν τῶν ἐνχωρίων, ὀπέρασεν τό ἄγω ρήθέν 'Ιλαρίον τοῦ Σελίμ Κεράμιον εἰς χεῖρας τοῦ Σοφιάν, καὶ ἀμα τό ἐλαβεν, σκεφθείς δήτι ἡμπορεῖ νά λάβῃ νάκλικρατάκτειχον χωράφιαντακιν φύτην τήν γῆν ἀπό τούς 'Επιβλαστιανούς δυνάμει τούτου τοῦ 'Ιλαρίον, ἥρχισεν καὶ ἔδιωχγεν ἔκαστον ἐκ τοῦ χωρασίου του δοτε αὐτούς οι ἐνχώριοι καὶ ἔκαμεν ἀγωγήν κατά τοῦ Σοφιάν βέη λέγωντες ὅτι ἔκαστος διά τοῦ ἀνάχειρας του φενετίου, τό χωράφιον του σπέρι καὶ δίδωντες τό δέκατον εἰς τό Βακούφιον του ἐνώπιον τοῦ σοφιάν βέη καὶ τοῦ πατρός του καὶ ἔγω δέν ἥρμαζεν η ἐπέμβασις ούδενός εἰς γείτων πας ὀνυμαζώμενος οοσιάν βέης καὶ κάτοχος τοῦ Υποδικίου φενετή καριέρη μῆς φέρει, ἐπιπόδια εἰς τά χωράφια μας

ἀποθαλόν ἡμᾶς καὶ τά ζῶα μας, τότε δέ γείνεται χριστός / 7
εἰς τὸ Μουφετίδη τοῦ Εβαφίου δὲ ταβάς δπως κρίνει τὸν σοφιάν Βέη εἰόν Καρά
δύσμαν, μετάτοις ἐκτρόπους τῶν ιδιοκτήτων τῶν χωράφιών των καὶ ἐπιτρόπων των
Ιωάννην Χαντόγλου, Μιχόλου ἀχτζιτλούλου καὶ Κυριαζήν 'Τωδινόν πληρεξούσιων |
των ἐκ μέρους τῶν ιδιοκτήτων, παρουσιασθέντες δθεν εἰς τὸ Κριτίριον τοῦ 'Εβαφίου' ἀπεφασίσθη δπως παραπηρηθῆ καὶ κριθῆ ἢ υπόθεσις ἐπί τῆς φιλονικουμένης γ
ρῆς. δθεν μᾶς ἔδωσαν τρεῖς γεωμέτρας καὶ ἓναν Μουζελανὸν ὄνωμαζώμενον (τζαρσαμ-
παλη γαφίς 'Ιπραγήμι ἐφέντη πλαγίως καθέμενον εἰς τὸ πακαλῆι τοῦ τζαρσαμπά εἰς
τὸ γιαγλόκ σοκάκι) καὶ τόν Βακήφ Μουτηρή. Ομέρ Βέη δθεν ἐλθόντες ἐπί τῇ φιλοτ-
νικουμένη γῇ ἐγνωρίσαμεν τὸ χουτούτι συνορευμένα ἀμφάτερα πλαγίας τὸ οποῖον
διαλαμβάνει τό 'Ιλαρί δποῦ ἡγάρασεν τάς 3500 κοιλά χωράφια ὡς διντικρη εἴρηται
ἔδειξεν δέ καὶ ἔκαστος ιδιοκτήτης τὸ χωράφιον του ἀποδεικνύοντος τὴν ἀληθινήν
ιδιοκτησίαν του διάτοῦ σενέτιον του, ἐκάμαμεν ζάτην ταβάδ ὅτι ὁ σοφιάν πεις ἐνῶ
ἔνει 29 χωράφια πρᾶμα ἀνέκαθεν δινηκοντά τζιφλικίω τοι καὶ 3500 κοιλά ετερα
ἡγάρασεν ἀτό τό μαχλούλι τοῦ Βακούνιου δὲ χαλινέρ (ψι φαίνεται αὐτός αἱ τρεῖς
χιλιάδες καὶ πεντακόσια κοιλά ἥτον τῶν χωράφιών τοῦ φετχῆ κιονιοῦ καὶ ἐρημωθέν-
τος τοῦ χωρίου ἐμειναν χαλήδικα) ἐνῷ διετέλεται καὶ τρεῖς παχτζέδες ἔξω ἀπό τά
ιδικά μας χωράφια ἀτίνα ἔκαστος κατέται τό ἀναχεῖρας τοὺς σενέτιον (ἐνώπιον τοῦ
σοφιάν Βέη) αὐτά 40 ἔτη καὶ πληρώνει τό δέκατον εἰς τό Βακούνιο ὁ σοφιάν
Βέης κάμει μουταχαλέ, μουταχαλέσμεν δλουνσούν αὔτός δέν ἀπεκρίθη εἰς τό ζαπτί^{τζιφλικίων}
ταβάδ μας ὅτι αὐτή ἡ γῇ εἰσήγει περᾶς τοῦ τζιφλικίου μου καίτοι αυτέων ἐγώ διέκα-
θεν καὶ δύι οἱ ἐπιβατιαγοί, τότε τοῦ είπανοι Μιμούρηδες ὅτι ἀν πραγματικῶς
αὐτή ἡ γῇ ὅπου λέγεις ὅτι εἶναι ὅλη ἐδική σου ἀπό τό μέρος δποῦ μᾶς ἔδειξες
μέχρι τῆς θελάσσης μέ τό ἀναχεῖρας σου ὀπλάκ 'Ιλαρί, τί ἀνάγκη εἰς τό εἰς τό
μεσον αὐτῆς πῆς γῆς νά ὀνωράμης 3500 κοιλά ἀπό τό Βακούνιο, ἐνῷ ἥταν ἐδικός σου
καὶ ἀν ἥτου μπρᾶς, δέν ἐπρεπε νά ἔχης χωράφια ἐκτός αὐτοῦ τοῦ χουτουτίου, ἐνῷ
ἥτον τό σενέτιον μπρᾶς διατί νά κάιμης ταβάδ ὅτι εἶναι χωράφια ~~τά τά πολύτην~~ διό-
τι (ό μπρᾶς δέν είναι συνχωρημένον νά πλεκάπεικας ~~πολύτην~~ τάμεν 29 χωράφια σου
οσίνωνται πού είγαι ~~καὶ~~ καὶ αἱ τρεῖς χιλιάδες καὶ 500 κοιλά χωράφια σου εἶναι
ἐντός τοῦ χουτουτίου, τρυγήρω εἰς τούς παχτζέδες σου, καὶ αὐτή ἡ γῇ εἶναι τῶν
ἐπιβατιανῶν μετά ἀναχεῖρας των σενέτια, δθεν μᾶς ἐξάπησαν μαρτύρους, ὅτι ἀνέ-
καθεν τά περαμεν ἡμεῖς, καὶ ἐπί τούτου ἐνώπιον τῶν ἦν ρηθέντων Μεγουρίδων καὶ

καὶ ἐνώπιον τῶν Μεγλισίων Νέτρας τζεκμετζέ καὶ Συλιβρείας Κριτήν, καὶ τοῦ
Καιμακάμη Νετρῶν, ήλθαν πολοί μάρτυρες ἐξ ὀθωμανῶν οἵτινες ἐμπαρτύρησαν εἰ-
κάστου μας τὴν ἴδιοκτησίαν καὶ τὸ μετενείρησαν ὡς ἔκτούτου ὁ μὲν Καιμακάμης
μὲ τὸ Μεγλίσι τῶν Νετρῶν μᾶς ἔδωσαν ἔγαν Μεγπατάν, καὶ ὁ Κριτής τῆς συλιβρείας
εναὶ Ἰλάμι, ἐπιβεβαιοῦγτα τά δίκαια μας καὶ ὅτι ἔχει ὁ σοφιάν Βέις ἔχει ἀδικον
ἀντά ἀναφέρει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν Εβκάφ Μουφετισή παρὰ τοῦ ὄποιου Ἐβκάφ Μου-
φετισί τά ἐλάβανεν ὑστερον καὶ στέκωνται καὶ αὐτά εἰς τὸν εἰρημένον κύριον
παρουσιασθέντες δέ ἐνώπιον τοῦ Ἐβκάφ Μουφετισί τάκαλάντικαντεδακ μὲ τοὺς
εἰρημένους μεμούριδες καὶ μέτόν Χάρταν, σενέτια καὶ Ἰλάμι καὶ μεξπατά, Ἀνε-
φερον οἱ Μεμούριδες τά πρακτικάθετων καὶ συνεπείη μᾶς ἡράτουν ἀμφωτέρους οἱ
Κριταὶ καὶ ἀπαιτούσαμεν, αὐτός εἰπεν ὅτι ἀντά σενέτια διοῖ Ἐπιβατιανοί ἐγέλασαν
ἐν ὅς ὀλίγου καιροῦ τὸ βακούφι καὶ ἔλαβαν αὐτά τά σενέτια ὡς μαχλούλια ἐν
αὐτῇ ἡ γῆ, μέ αὐτό τό ἀναχειρας μου Ἰλάμι, εἴησαι ἀνέκαθεν τοῦ τζιοτικίου μου
Μηρᾶς, (διότι τά σενέτια μας εἶναι τὰ περισσότερα εἰς τὸ I236 ὀθωμανικόν, ἔτος,
ἔνεκα εἰς αὐτήν τὴν ἐποχήν ἐκάη τὸ χωρίδιο μας ὅλον καὶ ἐκάη ν καὶ τά σενέτια
μας καὶ μᾶς ἔδωσαν αὐτά καινούρια ἡδονό τὸ βακούφι μέ Ἰλάμι τοῦ Ἐβκάφ Μουφετί^{το}
"τό Ἰδοτίον φαίνεται εἰς τὸν Βακουστικὸν καθικα τοῦ χωρίου μας" ὡς ἀνέκαθεν
μαχλούλια, διά νά μή βγάζουν τά πλεάρα καγίδια καὶ ἡρυεῖ, μᾶς ἔδωσαν μέ τοι-
οῦτον τρόπουν καὶ ἔνοψαν τά σενέτια μας ὡς ἀνέκαθεν Μαχλούλιε αὐτά πουλοῦν-
ται εἰς τὸν μέν καὶ εἰς τὸν δέτη δημοπρασία) τότε τοῦ εἶπαν οἱ κριταὶ ὅτι ἐάν
ἐντός αὐτῆς τῆς περιοχῆς δέν είχε τὸ βακούφι πρᾶγμα νά πωλήσῃ εἰς τοὺς ἐπι-
βατιανούς, διότι ἡτον δικός σου μηρᾶς, ἐσύ διατί καὶ ὁ πατέρας σου ἐντός αὐ-
τῆς πάλιν τῆς περιοχῆς ἡγώρασες 3500 κοιλά χωράφια, ὅ ἐστι αὐτῶν τά χωράφια
καὶ τά ἐθικά σου 3500 κοιλά ἡτον ὅλα αὐτά Μεχλούλια καὶ εἰς μέν τοὺς Ἐπιβα-
τιανούς ἐπώλισαν αὐτά εἰς τὸ ἔτος I236 εἰςέσει δέ πούλισαν τάς 3500 κοιλά εἰς
τά I248. ἀλά διά νά γείνη ἐπισυμάτερον ἐδιέταξαν καὶ ἔβγαλαν τά καγέτια τά πα-
λεά τῶν σενετίων μας καὶ καθώς στέκωνται εἰς τὸν ἵδιον κύριοντόν ὄποιον εἰς τὸ
τέλος θέλεις εἰδεῖς καὶ είδα ὅτι ἐκ τοῦ I100 ὀθωμανικοῦ ἔτους εἴχωμεν εἰς τὴν
ρηθεῖσαν περιωχήν χωράφια τότε τόν ἡράτησαν τί θά εἰπεῖς αὐτάι τά ἔχουν I50
χρόνια ἀναχεῖρας των αὐτά τά χωράφια, ἥραγε μήπως καὶ τά ἐκράτησες ἐσύ καὶ τά
"

εσπερνες μέ ~~αφέντη~~ ή αύτοί τά είχον ἀπόθεσε μέ ~~σωτηριού~~ κατά τά σεγέτια των διηνώς φαίνωνται νά είναι ἐδικά των χωράφια, εμεινεν αύτός ὀναπολόγητος, καί ἀλλαζε τόν ταβά του εἰς κάθε Μουρασάν λέγων πότε ἄλλα καί πότε ἄλλα, πειδή δέ Ι8 μῆνας ἐκρυσολογούμεθα εἰς τό 'Εβκάφι καί δέν ἔγείνετο καμία ἀπόφασις ἀναθέρθημεν πολάκις εἰς τό ^{τό} Μεγάλου συμβούλιον 'Αχαιάμι ατλιε καὶ Τέλος ἀποφάσισαν τό 'Εβκάφη καί μᾶς ἔκαμπν χεβαλε ~~τήν~~ ^{τό} ὑπόθεσιν νά θεωρηθῇ ἐνώπιον τοῦ Δεβασμι-
ωτάτου, καί Νομοχράσσορος σεχούλ ^{τό} 'Ισλάμ, φοβηθείς οὖν ὁ Σοφιάν Βέις ὅτι θέλει φαγεῖ ἄδικον του ἐσιώρησεν ἐπίτροπον τόν σέχ ράπιτ ἐθένδη Κασιμπαλῆ, ἐπίσης καί ήμετις ἐδιωρήσαπεν ἐπίτροπον νά συνκρίνεται ὅποι μέ ήμας τόν ^{τό} Ελιάζ Βέι τεβέογλουγιοκουσλοῦ, καό οὕτω κρυσολογισθέντες ἐνώπιον τοῦ σέχ φύλισλάμ ἐδιώρησεν νά θεωρηθῇ εἰς τό τακική μηχανή τοῦ ρούμελι καζασκερί ὅπου καί κρινόμενοι, ἐν τῷ διαστήματι ήθελεν νά ἀποπερατωθῇ η μπόθεσις, θιότι μᾶς ζήτησαν (ζηληγετιμεζε 'Ισπατ) ὁ Σοφιάν Βέις δομένησας ἀπεβίωσεν, ῶστε ή δίκη ἔμεινεν μέχρι τοῦδε οὗτως. σημείωσε δημος καὶ εἰς τό μεταξή τῆς διαδικασίας καί μετά είναι τά χωράφια ἀναχειτρας μας καί απειρωνετι ἀπό τούς ιδιοκτήτας των τό δέ ζαπτί τοῦ ταβά είναι εἰς τό Βακιε τοῦ ρούμελι καζασκερή.

ἡ χάρτα

- τό φιρμάνειον τοῦ II4I εἰς οιως ἄχρηστοφ κατά τό τό Ιλάμ, τοῦ Κριτοῦ τῆς συλλυθρείας ὅ μαζκατᾶς τοῦ Καιμακάμη πλαστέως έσημειώθη
- τό τέρκικαρη τῶν οσνετίων τά καγέτια
- τό καγέτη τοῦ 'Ιλαμίου τῶν 500 ὅπού ήγωρασεν ὁ Καρά δσμάν στέκωνται χάριν φυλάξεως
- εἰς τόν κύριον
- Τά σχέδια τῆς χάρτας βλέπε σηντικρη οἱ λοκαριασμοί τῶν ἐξόδων εἰς Σελ. 362